

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10 Mart 2025
Sayı : 725

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.
05.03.2025

Gereğini saygılarımla arz ve talep ederim.

Cevdet AKAY
Karabük Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 12-3-2025	Esas No: 2/3001

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI

11 Mart 2025

Numara:

T B M M
GENEL MURAK

11 Mart 2025

No: 1596463

GENEL GEREKÇE

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun amacı radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünün sağlanmasıdır. Ancak günümüzde ifade ve basın özgürlükleri kavramları adeta rafa kaldırılmıştır.

Verilen bu ceza kararların gerekçelerini incelediğimizde son bir yıllık süreçte RTÜK tarafından verilen kararların yüzde 34,2'sinin 6112 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi "İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez." ilkesi ve yüzde 21 'inin (ı) bendi "Tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerini esas almak ve toplumda özgürce kanaat oluşumuna engel olmamak zorundadır; soruşturulması basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberler, soruşturulmaksızın ve doğruluğundan emin olunmaksızın yayınlanamaz..." ilkesinin; yüzde 13,1 'inin (b) bendi "İrk, dil, din, cinsiyet, sınıf, bölge ve mezhep farkı gözeterek toplumu kin ve düşmanlığa tahrik edemez veya toplumda nefret duyguları oluşturamaz." ilkesi; yüzde 10,5'inin (f) bendinde yer alan "Yayın hizmetleri ... toplumun milli ve manevi değerlerine, ... aykırı olamaz." ilkesi; yüzde 7,8'inin (t) bendinde yer alan "Terör eylemini, faillerini ve mağdurlarını terörün amaçlarına hizmet edecek sonuçlar doğuracak şekilde sunamaz." ilkesinin ihlali cezalara dayanak yapıldığını görmekteyiz.

Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler örgütünün hazırladığı 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye, 180 ülke içerisinde 158'inci sırada yer alarak, durumun "çok vahim" olduğu ülkeler kategorisinde yer almaya devam etmektedir.

Basın özgürlüğüne yapılan açık müdahaleler, kısıtlamalar yurttaşların haber alma hakkı ile doğrudan bağlantılıdır. Yapılan her orantısız müdahale Anayasa'nın ihlali anlamına gelmektedir. Anayasamızda yer alan haber alma hakkının kısıtlamalar olmaksızın sağlanması ve yine temel bir hak olan bilgi edinme hakkının şeffaf, demokratik ve eşitlik esaslarıyla yerine getirilmesi gerekmektedir.

Ancak 6112 sayılı kanunda yer alan kimi idari yaptırımlar orantısız, ölçsüz ve elverişsizdir. Bu yaptırımlar haber alma hakkının gasp edilmesine neden olduğu gibi basın özgürlüğünü de ihlal edilmektedir. Kanunlarda yer alan kısıtlamaların hakkın özüne dokunmaması gerekmektedir. Ancak 6112 sayılı kanunda hüküm altına alınan yaptırımlar temel haklarımızın kullanımına doğrudan müdahale niteliğindedir.

Kanunda hüküm altına alınan lisans iptali yaptırımı bu anlamda mevcut ihlalle orantılı değildir. Yaptırım ve hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın özgürlüğü arasında bulunması gereken makul denge bozulmaktadır. Bu sebeple oluşan mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunun 8.'inci maddesinde yer alan ilkelere aykırı hareket eden yayın kuruluşlarına ilişkin yaptırımlar 32. maddede düzenlenmiş olup, yayın lisansının iptal edilmesi de belirlenen yaptırımlardan biridir. Yayın kuruluşunun yayın yapmasının engellenmesi Anayasa ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklerimizle bağdaşmamakta, temel hakların kullanılmasıyla ters düşmektedir. Getirilen düzenlemeyle, ilgili maddenin 5.'inci fıkrasında yer alan 'lisans iptali' yaptırımını içeren ilgili ibarelerin madde metninden çıkarılması ön görülmüştür. Madde metninde, ilgili tedbirlerin yerine getirilmemesi üzerine verilecek lisans iptali yaptırımını yerine aynı yaptırım kararının yeniden verilmesi ve bununla birlikte onbin Türk Lirası idari para cezası verilmesi hükme önerilmiştir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYIN HİZMETLERİ
HAKKINDA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 32'nci maddesinin 5'nci fıkrasında yer alan "ikinci tekrarı halinde ise, yayın lisansının iptaline karar verilir." ve "ihlalin ikinci tekrarı halinde ise yayın lisansının iptaline" ibareleri madde metninden çıkarılmıştır. Aynı fıkrada yer alan "devam etmesi halinde yayın lisansının iptaline karar verilir" ibaresi "devam etmesi halinde verilen yaptırım kararının yenilenmesine ve onbin Türk Lirası para cezasına karar verilir." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

